

2022 - E-factura, SAF-T, E-transport – priorități cu impact direct în colectarea TVA

2022 are toate șansele să fie anul "istoric" pentru taxele indirecte, cu precădere în sfera taxei pe valoarea adăugată (TVA). Astfel, anul acesta pare să fie anul în care Guvernele și autoritățile fiscale își propun să recupereze timpul pierdut și să implementeze cele mai bune practici privind îmbunătățirea nivelului de colectare a TVA. Cel mai recent exemplu: Comisia Europeană a lansat un proces de consultare publică, ce este așteptat să se concretizeze cu un proiect de propunere legislativă în legătură cu inițiativa sa "TVA în era digitală". Acesta ar urma, pe de o parte să crească transparența în raportarea digitală – prin facturarea electronică, dar și să extindă înregistrarea unică în scop de TVA. Până la urmă, importanța impozitelor indirecte pentru guverne continuă să crească, ritmul digitalizării prinde viteză, deficitele accelerează, la fel trebuie să se întâmple și cu colectarea. La ce să fie atente companiile în 2022 în privința TVA?

Comisia Europeană a anunțat, recent, lansarea unei consultări asupra modului în care ar trebui să fie actualizat sistemul de TVA, astfel încât să fie adaptat la economia digitală și la noile modele de afaceri, dar și să reducă poverile administrative și costurile pentru întreprinderi.

"Consultarea solicită parerile părților interesate cu privire la adaptarea actualelor norme de TVA la era digitală și la modul în care tehnologia digitală poate fi utilizată, atât pentru a ajuta statele membre să lupte împotriva fraudei în materie de TVA, cât și pentru a aduce beneficii întreprinderilor. Se solicită opinii cu privire la: obligațiile de raportare TVA și facturarea electronică, tratamentul TVA al economiei platformei (platformele digitale) și utilizarea unei singure înregistrări TVA în UE". Practic, prin consultarea ce va rămâne deschisă până pe 15 aprilie 2022, Comisia solicită nu doar contribuția părților interesate, ci și comentarii privind modul în care tehnologia digitală poate ajuta statele să lupte împotriva fraudei în materie de TVA și să faciliteze conformitatea afacerilor.

Nu este exclus ca dezbaterile recent lansate în preambulul pachetului legislativ așteptat pentru acest an să fie o posibilă tentativă de unificare/centralizare a facturării electronice.

[Descopera oportunitățile de recrutare de pe LegiTeam! GRATUIT.](#)

Direcția principală - factura electronică. Introducerea facturării electronice a ajutat statele să ”plombeze” scurgerile de TVA, așa numitul deficit de colectare a TVA, adică venituri din TVA ce nu mai ajung la buget, care, în 2019, s-a ridicat la 134 de miliarde de euro la nivelul Uniunii Europene. Cel puțin 13 țări ale Uniunii Europene au un sistem de facturare electronică sau intenționează să implementeze unul. Iar facturarea electronică continuă să fie soluția la care apelează autoritățile fiscale care doresc să maximizeze colectarea TVA-ului. De aceea, în 2022, trendul va continua, fie că va fi vorba despre facturarea electronică obligatorie, fie de programe-pilot pe baza de voluntariat, înainte de aplicarea obligatorie mai largă.

Slovacia este în proces de implementare a unui sistem național central de facturare electronică aplicabil pentru relația Business to Government care se dorește a fi extins pe relațiile Business to Business (B2B) și de la Business to Consumer (B2C), începând cu ianuarie 2023. Polonia, tocmai și-a lansat noul Sistem național de facturi electronice (KSeF). Din 2022, utilizarea KSeF este voluntară și toți contribuabilii vor putea emite facturi structurate. Se anticipează ca utilizarea KSeF și facturarea electronică să devină obligatorie de la 1 ianuarie 2023. De asemenea, noul guvern de coaliție german va publica mai multe detalii despre o nouă platformă obligatorie de facturare electronică și se așteaptă, de asemenea, mai multe detalii, legislație și specificații tehnice din Franța și Spania. Desigur, toate aceste noi mandate de facturare electronică ar fi condiționate, în prezent, de obținerea de către țări a unei derogări de la Comisia Europeană, dar este posibil ca modificările așteptate de la Bruxelles să conțină prevederi exprese, care să elimine, în anumite condiții, această obligație.

Unde este România? Ultimele statistici, cele pentru anul 2019, ne arată nu doar că România rămâne pe locul 1 la nivelul clasamentului UE din perspectiva necolectării TVA, cu un procent de 35%, ci și că țara noastră este în top trei state la nivelul cărora decalajul a crescut. Acest lucru pune o presiune foarte mare pe buget, în primul rând, dar și pe administrația fiscală, care are sarcina să îmbunătățească nivelul de colectare.

De aici și cele trei inițiative foarte importante de pe agenda administrației fiscale – SAF-T, Ro E-Factura și Ro E-transport.

Cai de creștere a colectării. SAF-T sau Declarația 406, cum a fost numită raportarea, integrează sub forma unui fișier electronic, toate datele contabile extrase automat din sistemele IT ale contribuabililor, precum și mapările privind tratamentul fiscal aplicat, ce sunt exportate și transmise către autoritățile fiscale.

SAF-T solicită completarea obligatorie a 260 de câmpuri dintr-un total de 800. Cum se înțelege, puține sunt ariile neacoperite încă de Declarație. Dar tocmai prin gradul mare de detaliu se creează premisele unor controale fiscale de la distanță și, pe termen mediu, eliminarea sau simplificarea anumitor declarații din zona TVA.

Declarația 406 permite, astfel, ANAF atât corelarea TVA-ului din SAF-T cu cel din decontul de TVA sau a impozitului cu reținere la sursă, cât și identificarea acelor tranzacții cu risc fiscal ridicat și crearea unui profil al operatorilor economici cu nivel ridicat de risc, pentru care se impune accelerarea unei acțiuni de control fiscal.

Opiniile unor profesioniști care ocupa poziții de top în departamentele juridice ale unor companii importante, pe platforma www.in-houselegal.ro. Urmărește teme dezvoltate de avocați sau membri ai comunității *In-houseLegal* și propune subiecte.

Toate acestea solicita administrației fiscale un ritm rapid și susținut de reacție, iar contribuabilii trebuie să îl anticipeze și să vină în întâmpinarea solicitărilor autorității, asigurând coerența în informațiile raportate. Pentru ca, da, o companie poate beneficia de o inspecție fiscală de la distanță, cu timpi reduși și interacțiune limitată, dar doar atunci când oferta informației coerente – spre exemplu, dacă se poate testa ca soldurile de clienți se pot reconcilia în funcție de facturile emise și sumele încasate sau ca totalul intrărilor de stocuri conform facturilor de achiziție se reconciliaza cu totalul recepțiilor din declarația SAF-T pentru Stocuri. De unde și importanța foarte mare a punerii în acord atât a informațiilor raportate prin diverse secțiuni din SAF-T, cât și cu informațiile declarate în alte tipuri de raportări – TVA, impozit cu reținere la sursă, situații financiare etc.

De cealaltă parte, anunțată de mai bine de doi ani în spațiul public, **factura electronică obligatorie** se concretizează mai devreme decât ne-am fi așteptat.

Mai ales în condițiile în care există o suprapunere între informațiile din factura electronică și SAF-T, principala diferență venind din termenele diferite de raportare. Pentru ca, dacă Declarația 406 se raportează cu decalaj de o lună sau un trimestru față de data facturii, factura electronică este accesibilă ANAF în timp real. Astfel, de la 1 iulie 2022, furnizorii de produse cu nivel de risc ridicat, adică din categoria legume, fructe, bauturi alcoolice, construcții noi, produse minerale (ape și nisip, pietriș) și îmbracaminte-încălțăminte, vor trebui să aplice facturarea electronică obligatorie.

Cum, de la 1 ianuarie 2022, Declarația 406 a devenit obligatorie pentru marii contribuabili, nu putem decât să sperăm ca lecțiile ce vor fi desprinse în perioada următoare să ajute la reșezarea unui calendar mai realist privind implementarea facturii electronice. Pentru ca, dincolo de resurse, tehnologie, de cum sunt înțelese noile reguli și standarde, companiile au nevoie și de un anumit interval de timp de pregătire, testare și conformare. Și avem câteva exemple la îndemână în regiunea noastră la care ne putem uita. Astfel, în Polonia, E-factura nu este obligatorie din start, ci este opțională anul acesta, urmând să devină obligatorie din 2023. Franța este în proces de autorizare a facturării electronice și tocmai a primit derogarea pentru implementarea obligatorie, începând cu 1 ianuarie 2024. La fel, și în Belgia, și în Spania – factura electronică a fost opțională inițial, pentru ca abia apoi să devină obligatorie.

Ori, nu trebuie ignorat că, pentru a asigura o continuitate a business-ului și a fluxurilor de numerar, companiile ar trebui să adopte soluții care să le permită citirea facturilor în formatul structurat prevăzut. Și aceasta în condițiile în care firmele deja trec prin transformări digitale pentru a se putea conforma raportării SAF-T. Am recomanda realizarea unei analize, care să privească la decizia de introducere a facturii electronice prin prisma proporționalității ei. Pentru ca, indiferent cât de facilă ar fi la finalul zilei tehnologia de comunicare către ANAF a facturilor electronice, o astfel de măsură implică o redesenare a fluxurilor și proceselor de postare a facturilor emise și primite, precum și de comunicare a acestora între furnizori și clienți. Redesenare care este greu, dacă nu chiar imposibil de soluționat într-un timp atât de scurt.

Pe de alta parte, este evident ca obligația generalizata de facturare electronica vine cu avantaje clare în ceea ce privește combaterea fraudei și a evaziunii fiscale: faciliteaza conformarea voluntara și ofera posibilitatea administrației fiscale sa verifice în timp real suprapunerile dintre TVA declarata și colectata și facturile emise și primite. Ea are avantaje și pentru companii, mai cu seama pentru cele care înca depind de facturarea tradiționala (pe suport hârtie): aici ne putem gândi chiar la reducerea termenelor de plata pentru furnizor, reducerea costurilor de imprimare și a taxelor poștale, reducerea costurilor și a întârzierilor legate de procesarea facturilor în contabilitate, dar și costuri de stocare mai mici.

[Intra pe portalul de concurența pentru mai multe articole referitoare la proiectele avocaților din aceasta arie de practică](#)

Și înca un detaliu: implementarea unei astfel de masuri trebuie sa asigure coerența cu regulile consacrate de facturare din Directiva de TVA, care acorda aceeași recunoaștere facturilor pe hârtie, ca și celor electronice, și care prevede ca utilizarea facturii electronice se poate face doar cu acceptul ei de catre destinatar. Cu alte cuvinte, obligativitatea E-factura este permisa ca o derogare de la regulile de facturare și doar atunci când se justifica prin lupta cu evaziune fiscală și simplificare în colectarea impozitelor. Introducerea obligatorie a facturării electronice, fara o aprobare a Consiliului UE reprezinta o încălcare a Directivei de TVA și poate declanșa procedura de infringement (o procedura administrativa de constatare a neîndeplinirii unor obligații, ce ar putea însemna acționarea României în instanța). De altfel, potrivit unor declarații oficiale recente în spațiul public, România a solicitat deja aceasta derogare, ceea ce ar putea crea premisele utilizării facturii electronice generalizate în curând.

Pe lângă aceste obligații de raportare, companiile vor mai trebui sa faca față și unei a treia - Ro E-transport. Practic, Ro E-transport vine sa acopere o zona de raportare opționala în Declarația 406 - punct de plecare, punct de destinație, care, în felul acesta devine și ea obligatorie. Sistemul RO e-transport va monitoriza transporturile de bunuri pe teritoriul național. Este o noua raportare menita sa contribuie la reducerea evaziunii fiscale, pentru care nu este disponibila, înca, procedura de aplicare. Aceasta urmeaza sa fie dezvoltata pentru a prelua, așa cum au aratat reprezentanții ANAF, cât mai multe informații în mod automat sau semi-automat din toate raportarile pe care ANAF le are la dispoziție sau prin interacțiunea cu alte instituții publice deținatoare de informații în completarea acestor baze de date.

În concluzie, avem de-a face cu o efervescența fara precedent în transformarea administrării și administrației fiscale, astfel ca, agilitatea cu care contribuabilii vor adresa conformarea la noile raportari SAF-T, E-factura, E-transport, va modela semnificativ succesul cu care contribuabilii vor gestiona inspecțiile fiscale din anii care urmeaza, dar și eficiența și costurile asociate raportarilor fiscale.

[Intra pe LadyLawyer.ro și afla mai multe despre activitatea, preocupările și proiectele doamnelor avocat din cele mai importante firme de pe piața locală](#)